

Prof. dr Dejan Đorđević
Doc. dr Dragan Čoćkalo

POSLOVNO PLANIRANJE

Zrenjanin 2012.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
Tehnički fakultet “Mihajlo Pupin”
Zrenjanin

Prof. dr Dejan Đorđević
Doc. dr Dragan Čočkaló

POSLOVNO PLANIRANJE

BIBLIOTEKA UDŽBENICI
165
2011/2012

Zrenjanin, 2012. g.

POSLOVNO PLANIRANJE

Autori:

Prof. dr Dejan Đorđević
Doc. dr Dragan Čočkaló

Recenzenti:

Prof. dr Zvonko Sajfert, Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin" Zrenjanin
Doc. dr Cariša Bešić, Univerzitet u Kragujevcu, Tehnički fakultet Čačak

Izdavač:

Univerzitet u Novom Sadu, Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", 23000
Zrenjanin, Đure Đakovića bb

Za izdavača: Prof. dr Milan Pavlović

Priprema za štampu: Doc. dr Dragan Čočkaló

Dizajn korica: Stanislava Sindelić

ISBN 978-86-7672-157-3

Tiraž: 300 primeraka

Odlukom Naučno-nastavnog veća Fakulteta ova publikacija se štampa kao udžbenik.

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

005.511(075.8)

ЂОРЂЕВИЋ, Дејан, 1966-

Poslovno planiranje / Dejan Đorđević, Dragan Čočkaló. – Zrenjanin : Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", 2012 (Zrenjanin : Dragić). – III, 124 str. : ilustr. ; 25 cm. – (Biblioteka Udžbenici / Tehnički fakultet "Mihajlo Pupin", Zrenjanin ; 165)

Tiraž 300. – Bibliografija.

ISBN 978-86-7672-157-3

1. Ћоћкало, Драган, 1970-

а) Пословно планирање

COBISS.SR-ID 275197703

Štampa: D.O.O. "Dragić", Zrenjanin, Stevice Jovanovića 20

SADRŽAJ

	str.
1. UPRAVLJANJE PREDUZEĆEM	...1
1.1. Osnove upravljanja preduzećem	...1
1.2. Faze procesa upravljanja	...6
2. PLANIRANJE	...8
2.1. Neophodnost planiranja	...8
2.2. Proces planiranja	...9
2.3. Tehnike planiranja	...11
3. POSLOVNI PLAN	...13
3.1. Uloga poslovnog plana	...13
3.2. Sadržaj biznis plana	...14
4. STRUKTURA BIZNIS PLANA	...16
4.1. Uvod	...16
4.2. Menažment I organizacija	...17
4.3. Poslovno okruženje	...18
4.4. Marketing plan	...19
4.5. Poslovne aktivnosti	...21
4.6. Finansije	...22
4.7. Rizik	...23
4.8. Zaključak	...24
5. PROCES UPRAVLJANJA I SAVREMENO POSLOVANJE	...25
5.1. Izmene u shvatanju procesa upravljanja	...25
5.2. Restrukturiranje poslovnih funkcija	...27
5.3. Kriza i proces upravljanja organizacijom	...30
PRILOZI	...33
POJMOVNIK	...100
LITERATURA	...123

PREDGOVOR

Savremeno poslovanje zahteva od preduzeća značajan stepen fleksibilnosti i inovativnosti. Novi konkurentski odnosi na globalnom tržištu podrazumevaju konkretne odgovore poslovnih subjekata u odnosu na unapređenje produktivnosti poslovanja. Preduzeća koja dolaze iz zemalja u tranziciji moraju da ulože još više poslovnih napora da bi mogla da održe korak sa tempom globanih promena.

Udžbenik pod nazivom "Poslovno planiranje" pre svega je namenjen studentima na koji se upoznaju sa problemima upravljanja preduzećem i realizacijom poslovnih planova. Takođe, ovaj udžbenik može poslužiti kao koristan podsetnik stručnjacima koji se u praksi bave ovom problematikom: menadžerima (rukovodiocima) kvaliteta, istraživačima, vlasnicima preduzeća itd.

Knjiga u šest poglavlja obrađuje problematiku upravljanja organizacijom i primenu savremenih metoda i tehnika planiranja. Prva glava se bavi analizom uloge upravljanja u savremenom poslovanju – daje se prikaz teroijski postavki procesa upravljanja, evolucija naučne misli u oblasti upravljanja organizacijom, analiziraju se faze procesa upravljanja. Glava dva daje prikaz procesa planiranja. Razmatra se neophodnost procesa planiranja, analiziraju se osnovne planske odluke, kao i tehnike planiranja. U sledećoj glavi obrađene je uloga poslovnog plana u procesu planiranja, daje se prikaz karakteristika adekvatnog poslovnog plana i komentariše se sadržaj. Glava četiri bavi se samom strukturom poslovnog (biznis) plana. Autori su detaljno razmotrili osnovne elemente poslovnog plana, poput uvoda, menadžmenta i organizacije, poslovnog okruženja, marketing plana, plana poslovnih aktivnosti, finansijskog plana, analize rizika i zaključka poslovnog plana. Posebna pažnja je posvećena razmatranju marketing plana i detaljnoj analizi osnovnih elemenata finansijskog plana. Peta glava je posvećena analizi procesa upravljanja i savremenog poslovanja, kao i izmenama u ovom smislu nastalim pod dejstvom kretanja u globalnoj ekonomiji, potrebe za restrukturiranjem poslovnih funkcija i iznalaženja novih načina za uspešno upravljanje organizacijom u doba krize. Šesti deo ove knjige se bavi analizom poslovnih situacija, koji su detaljno prezentovani, po unapred izloženoj metodologiji izrade biznis plana. Prezentovani poslovni slučajevi se odnose na domaće tržište i realni su biznis planovi realizovani za domaća preduzeća. U ovom delu je dat i prikaz izračunavanja prelomne tačke rentabiliteta, računa dobitka/gubitka i izveštaja o toku gotovine. Poslednji deo ove knjige je pojmovnik – autori su dali sažeti prikaz osnovnih pojmova sa preciznim definicijama i pojmovnim određenjima.

Knjiga Poslovno planiranje je zasnovan na savremenim naučnim i stručnim dostignućima u oblastima koje obrađuje i predstavlja koristan udžbenik studentima da bolje shvate svoju ulogu i zadatke u praksi Takođe, knjiga može biti korisna i menadžerima koji se u svom radu susreću sa problematikom relativno novih menadžment disciplina, posebno menadžerima koji rade na problematici upravljanja organizacijom.

Posebnu zahvalnost dugujemo recenzentima knjige, prof. dr Zvonku Sajfertu i doc. dr Cariši Bešiću, koji su nam dali korisne primedbe i sugestije pri pisanju ovog izdanja knjige. Sve korisne sugestije i eventualne primedbe na sadržaj ove knjige prihvaćemo kao dobronamerne sa ciljem da neka od narednih izdanja budu savremenija i bolja u svakom pogledu.

U Zrenjaninu, decembra 2011. g.

Autori